

Traditionele eindejaarsexcursie in De Panne op 19 december 2004

Marie-Thérèse Vanhaelen

De weergoden waren de Strandwerkgroep duidelijk welgezend, die 19de december. En je kon het ook dadelijk merken aan de mooie opkomst. Vijfentwintig SWG-ers stonden bij het dijkje in verschillende praatgroepjes te popelen van ongeduld. Geen bijtende stormwind, geen kleddernatte-broeken-toestanden, geen gladde, bevroren schuifafdijk,...eindelijk weer een "eindejaars" met echt zoek- en wandelweer! Nochtans, het scheelde geen haar... of een zeilwagenrace kwam roet in het eten (lees: ons zand) strooien.

Tot tweemaal toe scheerde een wagen van de organisatoren langs onze groep met de boodschap dat we daar weg moesten, want ... ! Maar onze Voorzitter beet van zich af : wij zijn ook een organisatie, hebben een strandexcursie, en daarbij, het strand is geen privé-bezit, het is er voor iedereen.

Zo gezegd, zo gedaan: we trokken eerst langs de sluffers, dan ebbe-en-Bray-Dunes-waarts. Er viel zeker wat te verwachten want in de loop van de voorbije week had het, voor 't eerst sinds eind september, opnieuw behoorlijk gestormd uit het westen, dus uit de juiste windrichting.

Op 18 december hadden Chantal en Jeroen Vanhaelen het strand verkend te Oostduinkerke. Ze waren hoogst verbaasd over de aanzienlijke aantallen grote Amerikaanse zwaardscheden *Ensis directus*, oesters *Crassostrea gigas*, kokkels *Cerastoderma edule*, tapijtschelpen *Venerupis senegalensis* en slangsterren *Ophiura texturata*.

Op 19 december 2004 hadden drie deelnemers reeds vooraf het strand van Koksijde, Ster der Zee in ogenschouw genomen. N. Severijns kon er 36 verse grote zwaardscheden *Ensis arcuatus* van tussen het massale aanspoelsel van *Ensis directus* halen; in één doublet *E. arcuatus* zaten nog vleesresten.

M.-Th. Vanhaelen vond 5 dode grijze zwemkrabben *Liocarcinus vernalis* en telde meer dan 100 schildjes van deze soort.

Wat er het meest opviel, waren een 100-tal grote zware muiltjes-ketens *Crepidula fornicata* op onder andere *Mytillus galloprovincialis* en *Spisula solida*. Er lagen trouwens vele honderden vers leeggepikte stevige strandschelpen *Spisula solida*.

Het Westhoekstrand bood een grote verscheidenheid aan mariene organismen. Niet minder dan 42 soorten (zonder de vogels en zoetwater- of landorganismen) werden waargenomen. Natuurlijk, zoals meestal in deze periode van het jaar, spanden de

mollusken de kroon: *Ensis directus* (ook enkele met vleesresten) en *Venerupis senegalensis* (ook +/- 50 levende) waren het talrijkst.

Enkele algemene soorten maken een comeback: vooreerst de kokkels *Cerastoderma edule*, waarvan er meerdere 100-den verse, levende tweede- en derdejaarse exemplaren lagen. Nathal verzamelde er 23 en Marie-Thérèse nam er 44 mee.

Verzot op 'les fruits de mer' ? Jawel, maar dat was niet de reden van ons zoeken; wel het onderzoek naar bewoning door de kleine commensaal, het erwtenkrabbetje *Pinnotheres pisum*, dreef ons om kokkels te rapen. En, of we resultaten boekten ? Zeker, de bevindingen zijn zo bijzonder dat Marie-Thérèse, die tot eind januari 2005 verder kokkels en mossels controleerde, er een apart artikel zal aan wijden.

De tweede terug toenemende soort is de halfgeknotte strandschelp *Spisula subtruncata*, die sommige jaren met miljoenen aanspoelt, maar nu reeds enkele jaren slechts sporadisch levend op ons strand werd aangetroffen. Er werden een twintigtal levende exemplaren gevonden.

Ook de grote strandschelp *Macra corallina* neemt weer gestadig toe, maar we vonden er betrekkelijk weinig, namelijk een 5-tal levende.

Enkele zeldzame bivalven, die zich de laatste jaren meer manifesteren op onze Westkust, waren ook weer aangespoeld: van de gedoornde hartschelp *Acanthocardia echinata* vonden we minstens 17 tweede jaarse verse exemplaren. Een tiental waren levend; de schelpbreedtes varieerden tussen 2,2 cm en 3,9 cm.

Van de ovale otterschelp *Lutraria lutraria* lagen er een twintigtal doubletten; daaronder exemplaren tot 8,3 cm lang, en 4 levende juvenielen.

Ook de smalle of langgerekte otterschelp *Lutraria angustior* werd gevonden: Nathal raapte er 2 met vleesresten op (tot 8,1 cm), en de 3 doubletten van Francis maten 7 cm, 8 cm en 10 cm.

Drie jonge messcheden *Solen marginatus* waren vers maar leeg (6 cm tot 7,2 cm)

Er lagen een tiental levende of pas dode wijde mantelschelpjes *Aequipecten opercularis* allemaal eerste jaars, die uiteraard niet bleven liggen, maar verdwenen in potjes of zakjes.

Er werden 1 levende, 1 leeg doublet en 2 kleppen van de gewone strandgaper *Mya arenaria* verzameld.

Tenslotte was er nog de mooie vondst van 3 levende wenteltrappen *Epitonium clathrus* door Annemie Luca.

Eén week later op 25 december 2004 vond Bart Verhaeghe nog één levend wenteltrapje in De Panne.

Wat de crustacea betreft: het viel weer op dat de gewimperde zwemkrab *Liocarcinus arcuatus* en de grijze zwemkrab *Liocarcinus vernalis*, elk met de vondsten van enkele dode dieren en een paar tientallen schilden nu deel uitmaken van het dagelijks winterbeeld van onze Westkuststranden.

Na deze boeiende strandwaarnemingen werd er nog gezellig nagekaart; en werden allerlei bevindingen qua mariene vondsten uitgewisseld en besproken bij een traditioneel hartversterkend drankje en hapje, reeds in de sfeer van de naderende jaarwisseling.

Foto: een greep uit de strandvondsten op 19 december 2004 (Foto: Marc Panneels).

**Ter Yde, I
8670 Oostduinkerke**